

Dr. Ruzsicska Mária

Kapaszkodó

Szemhéja reggel hatkor felpattant, és értetlenül bámult maga elé. Azt hitte, hogy este elfelejtette ébresztőre állítani az órát, és kényszerűen negyvenöt fokkal fordulattal kiült az ágy szélére. Felsőtestét lóbálva próbált ma is magához térni, amikor meghallotta felesége gyenge hangját: – Ma már nem kell dolgoznod... –, közben gyengéden végigsimította ujjával férje hajlott gerincét. A férfi kábultan dőlt vissza a derékajlra, amiből még nem húlt ki a test melege. Lassan múló reggeli bódultságában nehezen kezdte felidézni az előző este történéseit.

Hazaérkezésekor ünnepi vacsorával várta az asszony. Ugyanúgy, mint a névnapján, amikor a haverok eljöttek felköszönteni. Tegnap azonban senki sem ünnepelte. Ezért különösen jólesett ez a figyelmesség. Szeme könnybe lábadt. A hála ilyen megnyilvánulását a forró leves gőzének tulajdonította fennhangon, mert szégyellte, hogy törölgeti a szemét.

Zsibbasztó szomorúsággal fordult szendergő párja felé, és fejét befészkelte annak behajlított karja szögletébe. Hirtelen mélységes űrt, határtalan hiányt érzett, akkorát, mint amikor első szerelmét tizenhat éves korában eltemették.

Rövid, nyugtalan alvás után felkelt. Társa már a konyhában tevékenykedett. Borotválkozás után alvajáróként kitámolygott reggelizni, de egy falatot sem tudott lenyelni megkeményedett torkán. Ügyetlen kézzel összeszedett néhány edényt és eltört egy tányért. Hitvese túlzott hirtelenséggel közölte vele, hogy egyedül is el tudja látni a házimunkát, ő csak pihenjen, örüljön a szabadságnak, annak, hogy többé nem kell bemennie a munkahelyére, negyvenöt évig úgyszólván robotolt eleget.

– Inkább nézd a tévét! – mondta.

A hirtelen elhárítástól az üresség mellé a feleslegesség érzése is hatalmába kerítette. Mellbe vágta ez az eddig nem tapasztalt érzés. Most, amikor egyik napról a másikra megszakadt az alkotó kapcsolat a munkatársaival és nem találja a helyét, ez az egyetlen teremtés is elküldi. Megszédült, és elkezdett zuhanni a mélybe, egy szakadékba. Erőtlenné vált.

Pillanatok múlva magához tért, és némán bevonult a szobába. Bekapcsolta a televíziót, leheveredett elé a szőnyegre. A képernyő villogása és közé láthatatlan fal ereszkedett. Nem látott semmit, csak hangokat hallott tartalom és mondanivaló nélkül. – Vox humana – merült fel emlékezetében kórusbeli ifjúkori tanulmányából –, szükségem van rád! – tűnődött, keserű patetizmussal. Aztán mikor a bemondó szavait puskaropogás követte, lekapcsolta a készüléket.

Arra ocsúdott fel, hogy valaki hevesen rázza a vállát. – Itt van az unokád, vidd le sétálni – hallotta a kedves, aggódástól sem mentes hangot. – Érte még a koporsóból is felkelek – gondolta, és ólomnehéz végtagjaival magára vonszolta az utcai ruháját.

A hároméves leányka, mint egy boldog piros alma gurult felé. Rubinszín kabátban és a friss kinti levegőtől égő arccal. Kezét finoman a nagyapjájéba tette, és elindult a bejárati ajtó felé. A vasútvonal és két autópálya háromszögébe

szorított lakótelep tízemeletes panelházai ölelésében megbújó ligetben álltak csak meg. Negyven éve három asszonyemzedék pihenteti, sétáltatja és játszanengedi gyermekeit verőfényes délutánokon, alkonyokon az esztendőnként magasabbra és dúsabbra lombosodó fák alatt.

A nyár utolsó feltárulkozása különösen meghitté varázsolta a parkot. A fák csalhatatlan érzékkel megkezdték lombjuk hullatását. Száraz leveleik egyenletesen, sűrűn koppantak az avaron a csendben. Ezerszínű mintákkal díszített rongyos szőnyegetek terítettek a még zöld pázsitra. Motívumaikat időnként átrendezte a hegyek felől gyakran betörő haragos szél. Mint karcsú vázában, úgy álltak a levélszőnyeg felett eperszínűvé pirult lombozatukkal az idegen tájak díszcserjéi. A bokrok között fekete frakkos szarkák vonultak peckesen, kidomborították fehér mellényüket. A fűvön feketerigók iramlottak a cserjék és a bozótok védelmébe.

– Istenem, de szép! – fakadt ki belőle a sóhaj. Sajnálta az elmúlt évtizedek szürkeségét, a hajnali rohanásokat az autóbushoz, az éjszakai hazatérést a másodállásokból és a hétvégi harmadállásból. Hazafelé megakadt szeme a negyven éve mesterségesen kialakított töltésen néhány mezei virágon. Kicsik voltak, satnyák, a gyermekkorban megismert vadvirágok kicsinyített másai. Erős vágy támadt fel benne egy emléképpel együtt, amikor kisiúként csodálattal bámulta a virágba borult kertek alatti színpompás rétet. Lehajolt a gyermekhez, aki egy búzavirág formájú, élénkbordó bimbós szálát szakított le és boldogan nyújtotta nagyapja felé. – Ez Imola! – jutott eszébe hirtelen a szép név. – Nézd, ott az a szagosbükköny virága! – mutatott egy magában viruló világoslila pillangósra, amely elágazó levélkacsokkal fűszálakba, növényszárakba kapaszkodott. Becsapta őket a tavaszi ős erős napsütése, langyos levegője. Régebben hallotta, hogy itt nedves rétek és művelt szántók övezte falu volt, néhány családi házas szép utcája megmaradt a műút szélén. A többi letarolták, ledózerolták, feltöltötték szeméttel, törmelékkel, agyagos földdel, és helyükre hús tízemeletes házat építettek.

Ámulva és tisztelettel tekintett ezekre a csenevész, magányos, a szaporodás időszakát újraélő növényekre, melyek negyvenévi szunnyadás után is feltörték a földből a nyírt fűvű parkok szélén, az elhanyagolt virágágyásokban, a benzinkút és a műutak melletti árkokban. Erős szégyent érzett, mert rájött, ezek az élőlények mindent megtesznek azért, hogy teljesítsék azt, amire teremtődtek. Akkor is, ha megszakadt szokott biztonságuk. Kapott tőlük, befogadott egy ősi törvényt, ami talpra fogja segíteni. Az alázat és az élet, a tisztelet, az elfogadás erejét, az újrakezdés szükségességét.